

tiel, ke ĝi estas perpendikla al la radiuso trafanta tiun saman punkton.

taolismo. Ĉina religia doktrino, atribuita al la du filozofoj Ĉuang-ce k Lao-ce, k celanta mistikan unuigon kun la Tao, t.e. kun la nedifinebla, nepersona principo imanenta en la universo.

tapiro 罽. Genro de mamuloj el la subordo de neparhufuloj, kun mallonga, movebla rostraro, vivanta en Suda Azio k Sud-Ameriko (*Tapirus*).

tarda 𠂔. Malfrua.

tartro 𠂔. Miksaĵo el gipso k ~atoj, kiu formas feĉon en vino. ~ato. Salo de ~ata acido, devenanta de ~o. COOHCHOHCHOHCOOH. **Vomiga** ~ato. Kalia-antimonoksida kombinaĵo de ~ata acido, emetiko.

tatamo. Japana mato kun matraco, servanta kiel lito.

taŭro ANST 1 𠂔. Specio de bovo, ordinare tenata kiel dombesto (= bovo 2) (*Bos taurus*). 2 Virbovo: ~batalo (la konata hispandevena ludo); ~ofero (bapto en mitraismo). ~isto. Toreadoro.

tegumento. 1 ♥ Tio, kio tegas, kovras, ŝirmas la korpon de animalo (ekz-e haŭto, skvamoj ktp). 2 𠂔 Membrano, kiu ĉe grajno tegas la embrion.

teko ANST 1 𠂔 Veziketo, en kiu formiĝas la sporoj de iaj fungoj (*theca*). 2 𠂔 Ĉambreto sekreciata de diversaj primitivaj animaloj (ekz-e kelkaj hidroidoj), en kiun ili povas retiriĝi ĉe danĝero (*theca*). 3 Kolekto k kolektujo de dokumentoj: *libro* ~o (= biblioteko), *karto* ~o, *filmo* ~o, *mapo* ~o, *gazeto* ~o. 4 Paperujo. Kp KLASILO, DOSIERO.

* **Teksl** ALD ~ostopi (tr). Ŝtopi truon en ŝtofo, refarante la varpon k la veston per fadenoj eltiritaj el alia peco de tiu ŝtofo, tiel ke la ŝtopaĵo estas neri-markebla.

tele. 𠂔. Internacia teknika prefikso, signifanta, ke la koncerna ago estas longdistance plenumata k sen helpo de transmissilo (t.e. precipe per elektromagnetaj ondoj): ~konduki aviadilon; ~komunikoj; ~vidado, ~objektivo, ~presilo, ~tajpilo, ~mekaniko, ~foto.

telemetro. Optika instrumento, por mezuri la distancon, je kiu staras neatingebla objekto. 𠂔 (tr). Mezuri tiun distancon per ~o.

teleologio 𠂔. Doktrino pri la celaj kaŭzoj, bazita sur la kredo, ke ekzistas ia intencata celo en la universo, aŭ almenaŭ en kelkaj ĝiaj partoj.

teluro 𠂔 Te. Elemento, kun atomnumero 52 k atomezo 127,5, metaloido, aperanta en la serio de sulfuro k seleno, k akordiganta kun ili en ecoj.

tempero 𠂔. Protrotekniko, laŭ kiu oni pentras per farboj miksitaj kun varmeta ovoŝlavo, gluakvo, figlakto aŭ vakso, anstataŭ kun oleo: *freskoj pentritaj* ~e. 𠂔 (x) 1 𠂔. Pentri ~e. 2 𠂔. Intence misagordi iomete la tonojn de instrumento, por igi ĝiajn intervalojn praktike uzeblaj en la harmonio: *la piano estas agordita laŭ egala ~ado*.

temporalo ♥. Ĉiu el la du ostoj formantaj la flankajn k malsuprajn partojn de la kranio, k entenantaj la internan orelon.

tenaca 𠂔. Elaste atengema, malfacile etendebla, kiel, ekz-e, peĉo.

tenera 𠂔. Karesema, milde amema, kormola: ~aj paroloj, rido, manpremo.

tenso 𠂔. Grando kun *n*-komponentoj, transformigantaj ĉe koordinato-transformado kiel la produktoj de la komponanto de *s* vektoroj en *n*-dimensia spaco (*s* = la rango de la tenso).

tentaklo 𠂔. Longa palpado ĉe la kapo aŭ ĉirkaŭ la buŝo de diversaj primitivaj animaloj, ekz-e hidroidoj, anelidoj. ~uloj. Subbranĉo de celomuloj, al kiu apartenas briozoj k brakpeduloj (= Moluskoidoj) (*Tentaculata*).

teodolito 𠂔. Topografia instrumento, por mezuri angulojn inter vertikalaj ebenoj k zenitaj distancoj.

tepida 𠂔. Duonvarma.

* **Tero** ALD ~konekto 𠂔. Tiu konekto per drato inter radiofono k la ~o, kiun oni faras por utiligi la ~surfacon kiel unu platon de granda kondensatoro, kies alia plato estas la anteno. ~kontakto 𠂔. Okaza kontakto de elektra kondukilo kun la ~o, kien elfluas k perdisas parto de la kurento de la cirkvito. (Kp LUKI).